

“AZƏRUÇOT” MMC

AUDİTOR RƏYİ
AUDİTOR OPİNİON
№ xUFrUDiXEO

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

“Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Tərəvəzçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutu” Publik Hüquqi Şəxsin rəhbərliyinə

VÖEN: 1800297321

Rəy

Biz “Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Tərəvəzçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutu” Publik Hüquqi Şəxsin-in (bundan sonra “Cəmiyyət”) 31 dekabr 2021-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan və həmin tarixə bitən il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirlər, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, habelə mühüm mühasibat uçotu prinsipləri və digər izahedici məlumatların icmalindən ibarət olan maliyyə hesabatlarının auditini apardıq.

Bizim fikrimizcə, əlavə edilən maliyyə hesabatları 31 dekabr 2021-ci il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə başa çatan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesablarının Beynəlxalq Standartlarına (“MHBS”) uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından düzgün əks etdirir.

Rəy üçün əsas

Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına (“BAS”) uyğun olaraq apardıq. Bizim həmin standartlar üzrə öhdəliklərimiz hesabatımızın maliyyə hesabatlarının auditini üzrə auditorun məsuliyyəti bölməsində təsvir olunur. Mühasiblər üçün Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının “Peşəkar mühasiblərin etika məcəlləsi”nə (“MBESŞ Məcəlləsi”) uyğun olaraq biz Şirkətdən müstəqilik və biz MBESŞ Məcəlləsinə uyğun olaraq etika ilə bağlı digər öhdəliklərimizi yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz auditor sübutu rəyin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsası təmin edir.

Əsas audit məsələləri

Əsas audit məsələləri mənim peşəkar mühakiməmə görə cari dövrün maliyyə hesabatlarının auditində ən əhəmiyyətli məsələlərdir. Bu məsələlər maliyyə hesabatlarının auditini baxımından və maliyyə hesabatlarına dair rəyimin formalasdırılmasında bütövlükdə nəzərə alınmışdır və biz bu məsələlərə dair ayrılıqda rəy vermirik.

Maliyyə hesabatlarının auditi, COVID-19 pandemiyasına qarşı mübarizə sahəsində ölkədə elan edilmiş xüsusi karantin rejimi dövründə aparılmışdır.

Maliyyə hesabatları üçün rəhbərliyin və Cəmiyyətin idarə edilməsinə cavabdeh olan şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatları Beynəlxalq Standartlarına uyğun hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, həmçinin firldaqçılıq və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq, əhəmiyyətli səhvler olmayan maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin lazımlı daxili nəzarət üzrə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən, rəhbərliyin Cəmiyyəti ləğv etmək və ya əməliyyatları dayandırmaq niyyəti olduğu və ya bunu etməkdən başqa heç bir real alternativi olmadığı hallar istisna olmaqla, rəhbərlik Cəmiyyətin daim fəaliyyətdə olan Cəmiyyət kimi fəaliyyətinə davam etməsi qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, daim fəaliyyətdə olan Cəmiyyət kimi bağlı məsələlərin (belə məsələlər varsa) açıqlanmasına və mühasibat uçotunun daim fəaliyyətdə olan Cəmiyyət konsepsiyasının istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Cəmiyyətin idarə edilməsinə cavabdeh olan şəxslər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarət üçün məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditü üzrə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz ümumiyyətlə maliyyə hesabatlarında firldaqçılıq və ya səhv nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olmamasına kifayət qədər əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını təqdim etməkdir. Kifayət qədər əminlik əminliyin yüksək dərəcəsini ifadə edir, lakin BAS-a uyğun olaraq aparılmış audit nəticəsində mövcud olan bütün təhriflərin üzə çıxarılmasına zəmanət vermir. Təhriflər firldaqçılıq və ya səhv nəticəsində əmələ gələ bilər və fərdi və ya məcmu halda götürməklə hazırkı maliyyə hesabatlarının

əsasında istifadəçilərin qəbul edəcəyi iqtisadi qərarlara təsir göstərmələrini ehtimal etməyə əsas olacağı halda əhəmiyyətli hesab olunur.

BAS-a uyğun olaraq aparılmış auditin bir hissəsi olaraq biz audit zamanı peşəkar mühakimə və peşəkar spektisizm tətbiq edirik. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında firıldaqlılıq və ya səhv nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olması risklərini müəyyən edir və qiymərləndirir, həmin risklərə cavab olaraq audit prosedurlarını layihələşdirir və həyata keçirir, eləcə də rəyimiz üçün əsas yaratmaq məqsədilə kifayət və münasib olan audit sübutunu əldə edirik. Firıldaqlılıq nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riski səhvər nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riskindən yüksəkdir, çünki firıldaqlılıq gizli sözləşmə, saxtakarlıq, bilərkən səhv buraxma, yanlış təqdimat və ya daxili nəzarət qaydalarına əməl olunmaması daxil ola bilər.
- Müəyyən şəraitdə münasib olan audit prosedurlarının işləniləbiləri hazırlanması məqsədilə auditə aid olan daxili nəzarət elementləri haqqında anlayış əldə edir, lakin bu zaman Publik Hüquqi Şəxsin daxili nəzarət sisteminin səmərəliliyi haqqında rəy bildirmək məqsədini güdmürük.
- Rəhbərlik tərəfindən istifadə edilmiş uçot prinsiplərinin münasibliyini, uçot təxminlərinin və əlaqəli açıqlamaların əsaslılığını qiymətləndiririk.
- Rəhbərlik tərəfindən mühasibat uçotunun daim fəaliyyətdə olan Publik Hüquqi Şəxs konsepsiyasının tətbiqinin münasibliyi və əldə edilmiş audit sübutlarına əsaslanaraq Publik Hüquqi Şəxsin daim fəaliyyətdə olan Publik Hüquqi Şəxs kimi fəaliyyətinə davam etməsi ilə bağlı əhəmiyyətli şübhə doğuran hadisə və ya şəraitlərlə əlaqədar mühüm qeyri-müəyyənliyin olub-olmaması haqqında nəticə çıxarıraq. Mühüm qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu qənaətinə gəldiyimiz halda, biz auditor hesabatımızda fərdi maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli açıqlamalara diqqəti yönəltməliyik və ya, əgər bu cür açıqlamalar qeyri-münasib olarsa, rəyimizə düzəlş etməliyik. Lakin gələcək hadisə və ya şəraitlər Publik Hüquqi Şəxsin daim fəaliyyətdə olan Publik Hüquqi Şəxs kimi fəaliyyətinə davam etməməsinə getirib çıxara bilər.
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimati, strukturu və məzmunu, eləcə də maliyyə hesabatlarının müvafiq əməliyyat və hadisələri düzgün təqdim edib-etmədiyini qiymətləndiririk.

Biz digər məsələlərlə yanaşı, auditin planlaşdırılmış əhatə dairəsi, vaxtı və əhəmiyyətli audit nəticələri, o cümlədən audit zamanı daxili nəzarətdə hər hansı əhəmiyyətli çatışmazlıqları tərəfimizdən müəyyən olunduğu halda Publik Hüquqi Şəxsin idarə edilməsinə cavabdeh olan şəxslərin nəzərinə çatdırılmalıdır.

Biz həmçinin iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə bəyanat veririk ki, müstəqilliyə və müstəqilliyimizə təsir etməsi əsaslandırılmış şəkildə güman edilən bütün əlaqələr və digər məsələlərə, habelə müvafiq olduğunda əlaqəli qorunma tədbirləri haqqında məlumat verməyimizə dair müvafiq etik normalarına riayət etmişik.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin nəzərinə çatdırılmış məsələlərdən biz cari dövr üzrə maliyyə hesabatlarının ən əhəmiyyətli və bu səbəbdən əsas audit məsələləri olanları müəyyən edirik. Bu məsələnin ictimaiyyətə açıqlanmasına qanun və ya qaydalarla yol verilmədiyi halda və ya, çox nadir hallarda, məsələ haqqında hesabatda məlumat vermənin mənfi təsirlərinin onun ictimaiyyət üçün faydalardanın çox olacaqı əsaslandırılmış şəkildə güman edildiyinə görə biz bu məsələ haqqında hesabatımızda məlumatın verilməməsini qərara almadığımız halda, bu məsələləri auditor hesabatımızda təsvir edirik.

Bakı, Azərbaycan Respublikası
28 mart 2022-ci il

İcazə: "Azəruçot" MMC-nin: AT/238, 22.11.2021-ci il tarixli

Sertifikat: Təhməzov Eldar Azay oğlunun: S/263, 27.12.2021-ci il tarixli

"Azəruçot" MMC-nin

Direktorun auditoru:

E. Təhməzov

Təhməzov Eldar Azay oğlu

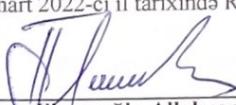
**MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT 31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNĐƏ
TAMAMLANAN İL ÜZRƏ**
(Azərbaycan Manatı ilə)

+

Bölmə/ maddə	Bölmə/Maddələrin adı	Uçot siyaseti və izahlı qeydlərin Nəsi	Hesabat dövrü üzrə (2021)	Əvvəlki dövr üzrə (2020)		
1	2	3	4	5	6	7
AKTİVLƏR						
1 Qısamüddətli aktivlər						
10	Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	8		867 573		1 128 399
11	Qısamüddətli debitor borcları					
12	Ehtiyatlar	5		7 812		21 022
13	Sair qısamüddətli maliyyə aktivləri	9		51 887		32 550
14	Sair qısamüddətli aktivlər	9		97 899		28 190
	Cəmi qısamüddətli aktivlər			1 025 171		1 210 161
2 Uzunmüddətli aktivlər						
20	Uzunmüddətli debitor borcları					
21	İştirak payı metodu ilə uçota alınmış investisiyalar					
22	Sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri					
23	Torpaq, tikili və avadanlıqlar və digər uzunmüddətli aktivlər	4		12 027 618		12 751 109
24	Qeyri-maddi aktivlər	4		7 839		8 710
25	Sair uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivləri					
26	Təxirə salınmış vergi aktivləri					
27	Sair uzunmüddətli aktivlər	6		1 905 845		998 439
	Cəmi uzunmüddətli aktivlər			13 941 302		13 758 258
	CƏMI AKTİVLƏR			14 966 473		14 968 419

	ÖHDƏLİKLƏR					
1	2	3	4	5	6	7
3	Qısamüddətli öhdəliklər					
30	Qısamüddətli kreditor borcları	10		25 171		25 171
31	Qısamüddətli faiz xərcləri yaranan öhdəliklər					
32	Qısamüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər	10		0		3 019
33	Sair qısamüddətli öhdəliklər	10				160 949
	Cəmi qısamüddətli öhdəliklər			25 171		189 139
4	Uzunmüddətli öhdəliklər					
40	Uzunmüddətli kreditor borcları					
41	Uzunmüddətli faiz xərcləri yaranan öhdəliklər					
42	Uzunmüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər	10		13 941 302		13 758 258
43	Sair uzunmüddətli öhdəliklər	10				21 022
	Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər			13 941 302		13 779 280
	Cəmi öhdəliklər					
5	Xalis Aktivlər (Kapital)					
50	Ödənilmiş nizamnamə (nominal) kapitalı	8		1 000 000		1 000 000
51	Emissiya gəliri					
52	Geri alınmış kapital (səhmlər)					
53	Kapital ehtiyatları					
54	Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)					
	Cəmi xalis aktivlər (kapital)			1 000 000		1 000 000
	Cəmi xalis aktivlər (kapital) və öhdəliklər			14 966 473		14 968 419

12 mart 2022-ci il tarixində Rəhbərliyin adından imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir:

 Elmar Həm oğlu Allahverdiyev
 İdara Heyatının Sədri

 Əfşin Babək oğlu Təlai
 Maliyyə və Mühasibat uşutu şöbəsinin müdürü v.m.i.e

**MƏNFƏƏT VƏZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİRLƏR (MƏNFƏƏT VƏ ZƏRƏR) HAQQINDA
HESABAT**

31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ TAMAMLANAN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manati ilə)

Bölmə/ maddə	Bölmə/Maddələrin adı	Uçot siyasəti və izahlı qeydlərin Nösi	Hesabat dövrü üzrə (2021)		Əvvəlki dövr üzrə (2020)	
			Sahibkar- lıq	Dövlət vəsaiti	Sahibkar- lıq	Dövlət vəsaiti
1	2	3	4	5	6	7
1	Gəlirlər					
	Açılmış maliyyələşmə	11		1,434,182		1,023,915
	Qeyri-birja əməliyyatlarından gəlir					
	Birja əməliyyatlarından gəlir					
	Sair əməliyyat gəlirləri	12	109,020	92,333	113,034	
	Cəmi gəlirlər		109,020	1,526,515	113,034	1,023,915
2	Xərclər					
	Bitməmiş istehsalat və hazır məhsul ehtiyatlarındakı azalmalar (artımlar)					
	Sərf edilmiş materialların dəyəri					-45,200
	Əmək haqqı, əmək haqqına göra ayırmalar və işçilərlə bağlı digər xərclər	13	-54,164	-950,246	-40,426	-818,892
	Amortizasiya xərcləri	13		-1,905,845		-998,439
	Maliyyə yardımları və sair transfer ödənişləri üzrə xərclər					
	Sair əməliyyat xərcləri	13	-79,780	-573,281	-39,878	-121,996
O cüm- lədən	xaricdən maliyyələşdirilən elmi-tədqiqat işləri üzrə xərclər1 xaricdən maliyyələşdirilən elmi-tədqiqat işləri üzrə xərclər istisna olmaqla sair əməliyyat xərcləri					
	Maliyyə xərcləri					
	Cəmi Xərclər		-133,944	-3,429,372	-80,304	-1,984,527
3	Mənfəət (zərər)					
	Ümumi mənfəət (zərər)					

F

	Asılı müəssisələrin mənfəətində (zərərində) pay					
	Mənfəət (zərər)					
	o cümlədən sahibkarlıq fəaliyyətindən əldə edilən mənfəət (zərər)					
	Mənfəət vergisi					
	Xalis mənfəət (zərər)					

12 mart 2022-ci il tarixində Rəhbərliyin adından imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir:

Elmar İbrahim oğlu Allahverdiyev
Idarə Heyətinin Sədri

Əfşin Babək oğlu Təlai
Maliyyə və Mühəsibat uşağı şöbəsinin müdürü v.m.i.e

**MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ TAMAMLANAN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manatı ilə)**

1. GİRİŞ

Publik Hüquqi Şəxs haqqında ümumi məlumat.

“Tərəvəzçilik Elmi Tədqiqat İnstitutu” Publik Hüquqi Şəxsi 05.05.2005-ci il tarixdə 141 sayılı qeydiyyat nömrəsi ilə Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən dövlət qeydiyyatına alınmış, Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi tabeliyindəki Tərəvəzçilik Elmi Tədqiqat Institutunun fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 20 iyun 2019-cu il tarixli 748 nömrəli Fərmanının 1-ci hissəsinə əsasən Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyindəki elmi tədqiqat institutlarının fəaliyyətinin gücləndirilməsi, elmi nəticələrin istehsalata daha da tətbiqinə genişləndirilməsi və bu sahədə idarəetmənin təkmilləşdirilməsi məqsədi ilə əvvəlki yolu ilə yenidən təşkil edilmiş Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyində publik hüquqi şəxs statusuna malik olan qurumdur.

“Tərəvəzçilik Elmi Tədqiqat İnstitutu” Publik Hüquqi Şəxsin Nizamnaməsi Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyinin Milli Gəlirlər Baş İdarəsinin Hüquqi Şəxslərin Dövlət Qeydiyyatı İdarəsi tərəfindən 28.08.2019-cu il tarixində 1800297321 nömrə ilə qeydiyyata alınmışdır.

“Tərəvəzçilik Elmi Tədqiqat İnstitutu” Publik Hüquqi Şəxsi Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyinin Hüquqi Şəxslərin Dövlət Qeydiyyatı İdarəsi tərəfindən 22.08.2019-cu il tarixində Dövlət Reyeestrindən çıxarış almışdır. Çıxarışın nömrəsi 1901020054774900, VOEN nömrəsi 1800297321.

“Tərəvəzçilik Elmi Tədqiqat İnstitutu” Publik Hüquqi Şəxsin 31.12.2021-ci il tarixinə nizamnamə kapitalının məbləği 1.000.000,00 (Bir milyon) manat olmuşdur və 100% Dövlətə məxsusdur.

Publik Hüquqi Şəxsin hüquqi ünvani, strukturu, işçi səvi və cavabdeh şəxsləri barədə məlumat.

“Tərəvəzçilik Elmi Tədqiqat İnstitutu” Publik Hüquqi Şəxsin hüquqi ünvani:

AZ0100, Abşeron rayonu, Sovxoz Evi, ev 2 sayılı Sovxoz.

“Tərəvəzçilik Elmi Tədqiqat İnstitutu” Publik Hüquqi Şəxsin Strukturuna Institutun özü, Lənkəran Təcrübə Stansiyası Yardımçı Təcrübə Təsərrüfatı, Xaçmaz Təcrübə Stansiyası Yardımçı Təcrübə Təsərrüfatı və Tovuz Təcrübə Stansiyası Yardımçı Təcrübə Təsərrüfatı daxildir.

“Tərəvəzçilik Elmi Tədqiqat İnstitutu” Publik Hüquqi Şəxsin 31 dekabr 2021-ci il tarixinə strukturuna müvafiq olaraq **136 nəfər işçisi** olmuşdur.

Audit ilə əhatə olunan dövr üzrə maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına aşağıdakı şəxslər cavabdeh olmuşlar:

1. İdarə heyvətinin sədri Elmar İlham oğlu Allahverdiyev – 19.09.2019-cu il tarixindən bu günədək;
2. Maliyyə və Mühasibat uçotu şöbəsinin müdürü – Baş mühasib Badi-Səba Rafiq qızı Mustafayeva – 01.04.2021-ci il tarixinədək;
3. Maliyyə və Mühasibat uçotu şöbəsinin müdürü vəzifəsini müvəqqəti icra edən Maliyyə və Mühasibat uçotu şöbəsinin müdir müavini Telai Əfşin Babək oğlu – 02.04.2021-ci il tarixindən bu günədək.

Publik Hüquqi Şəxsdə aparılan əvvəlki audit barədə məlumat.

Publik Hüquqi Şəxsin bundan əvvəlki dövrünün auditı Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatası tərəfindən verilmiş 15.07.2019-cu il tarixli SA/437 sayılı İcazəyə əsasən fəaliyyət göstərən Sərbəst auditor Aydin Həsən oğlu Hüseynov tərəfindən aparılmışdır. Auditin nəticəsinə görə verilmiş təklif və tövsiyyələrə qismən əməl edilmişdir.

2. Əməliyyat Mühiti

Azərbaycan Respublikası inkişaf etməkdə olan bazar iqtisadiyyatına xas olan xüsusiyyətlərə malikdir. Son illər ölkədə güclü iqtisadi artım müşahidə olunmuşdur. Lakin hal-hazırda dünya iqtisadiyyatında mövcud olan qlobal maliyyə bohranı Azərbaycana da öz təsirini göstərməkdədir. Kommersiya sektoruna təsir göstərə biləcək bütün tendensiyaları, eləcə də onların Publik Hüquqi Şəxsin maliyyə vəziyyətinə təsirini (əgər varsa) qabaqcadaq proqnozlaşdırmaq mümkün devil.

Azərbaycan Respublikasının vergi, sosial siğorta, valyuta və gomrük qanunvericiliyi müxtəlif şəhərlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə məruz qalır. Azərbaycan Respublikasında iqtisadi inkişafın gölçək perspektivləri Hökmətin həyata keçirdiyi iqtisadi, maliyyə və monetar islahatların effektivliyindən, eləcə də vergi, sosial siğorta, hüquqi, normativ və siyasi systemin inkişafından xeyli dərəcədə asılıdır.

Rəhbərlik, mövcud şəraitdə Publik Hüquqi Şəxsin fasiləsiz fəaliyyətini və inkişafını təmin etmək üçün bütün lazımi tədbirlərin görüldüvünü hesab edir.

3. Üçüncü sivasətinin təqdim olunması

Uçot siyasetinin bu maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsində istifadə edilən əsas müddəaları aşağıdakılardır. Uçot siyasetinin bu maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsində istifadə edilən əsas müddəaları aşağıdakılardır. Uçot siyasetinin bu maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsində istifadə edilən əsas müddəaları aşağıdakılardır. Uçot siyasetinin bu maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsində istifadə edilən əsas müddəaları aşağıdakılardır.

3.1 Maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsinin əsas prinsipləri.

"Terəvəzçilik Elmi Tədqiqat İstitutu" Publik Hüquqi Şəxsədə muhasibat uçotunun və maliyyə hesabatlarının aparılması "İctimai Sektor üçün Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartlarına əsasən mühasibat uçotunun aparılması qaydaları"nın təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyasının 25 dekabr 2018-ci il tarixli Q-13 sayılı Qərarına əsasən tənzimlənir.

“Tərəvəzçilik Elmi Tədqiqat İnstитutu” Publik Hüquqi Şəxsin maliyyə hesabatlarının forması və onların doldurulma qaydası İctimai Sektor üçün 1-Neli “Maliyyə hesabatlarının təqdimatı üzrə” Mühasibat Ucunun Bevnəlxalq Standartı ilə müəyyən edilmişdir.

3.3. Valyutaların yeniden hesaplanması.

3.2. Valyutalarının yenidön hesabatı -
...başbet yahutası. Funksiyonal valyuta maliyyə hesabatlarında maddələrin

- (a) Funksional valyuta və hesabat valyutası-Funksional valyuta ilə məbləğlər Azərbaycan Manatı ilə ("AZN") ölçülməsi üçün istifadə olunur. Hazırkı maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər Azərbaycan Manatı ilə ("AZN") eks olunmuşdur. Azərbaycan Manatı Azərbaycan Respublikasının rəsmi valyutasıdır.

- (b) Əməliyyatlar və qalıqlar -Xarici valyuta ilə aparılan əməliyyatlar onların aparılma tarixinə valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq funksional valyutada əks etdirilir. Məzənnə fərqləri funksional valyutadan fərqli valyutalarda aparılan əməliyyatlar və sövdələşmələr üzrə yaranır və hər bir valyutanın müəyyən sayıda vahidlərinin müxtalif məzənnə kursunda digər valyutaya çevrilməsi nəticəsində yaranan fərq kimi müəyyən edilir. Xarici valyutada aparılan əməliyyatlar üzrə yaranan mənfəət və zərərlər, həmçinin xarici valyutada istifadə edilən monetary aktivlərin və öhdəliklərin hesabat dövrünün sonuna məzənnə kursu üzrə yenidən hesablanmasından yaranan mənfəət və zərərlər, mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir. Bu cür əməliyyatlardan yaranan məzənnə fərqləri müvəqqəti olaraq pul vəsaitlərinin və netto-investisiyaların hedcinqəlşdirilməsi (aktivlər və öhdəliklərin dəyərinin dəyişməsindən yaranan itkilərdən sığortalanmaq üçün

həyata keçirilən əməliyyatlar) kapital hesabına aid edilmişdir, məzənnə fərqləri mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilmir.

Monetar maddələr mövcud valyuta vahidləri və valyuta vahidlərinin sabit və ya müəyyən olunan sayında əldə edilən və ya ödənilən aktivlər və öhdəliklərdir. Monetar maddələrin nəğd əldə edilən vəsaitləri, ssudaları, ödənilməli olan məbləğləri, uzunmüddətli borcuları, təminatları, işçi muavinətləri öhdəliklərini və təxirə salılmış vergi aktivlərini və öhdəliklərini daxil edir.

Qeyri-monetar maddələrə səhmlər, ehtiyatlar, əvvəlcədən ödənilmiş gələcək dövrün xərcləri, əmlak, torpaq, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər daxil edilir.

Xarici valyuta məzənnələri-Publik Hüquqi Şəxs maliyyə hesabatlarının tərtib olunması üçün aşağıdakı valyuta məzənnələrindən istifadə etmişdir.

Valyutanın adı	31 dekabr 2021-ci il tarixinə	31 dekabr 2020-ci il tarixinə
1 ABŞ dolları	1,7000 AZN	1,7000 AZN
1 AVRO	1,9265 AZN	2,0890 AZN
Rusiya rublu	0,0229 AZN	0,0231 AZN

3.3. Binalar və avadanlıqlar (Əsas vəsaitlər)

Əsas vəsaitlər elə maddi aktivlərdir ki: (a) Mal və xidmətlərin istehsalı və təchizatında istismar edilir, gələcəkdə icarəyə verilmək və ya inzibati məqsədlər üçün istifadə edilir;

(b) Bir dövrdən artıq dövr ərzində istifadə edilməsi gözlənilir.

Torpaq və binalara əsasən inzibati bina, istehsalat binası və ofis sahələri daxildir. Hesabat dövrünün sonuna torpaq və binalar bazar qiymətlərinə müvafiq surətdə ədalətli dəyər üzrə yenidən qiymətləndirilir.

Ədalətli dəyər-yaxşı məlumatlandırılmış, razılığa gəlmış və bir-birindən asılı olmayan tərəflər arasında ticari sövdələşmələrde aktivin mübadilə edildiyi dəyərdir. Binalar üzrə ədalətli dəyər mustaqil kənar qiymətləndirici tərəfindən vaxtaşırı keçirilən (adətən üç ildən bir dəfədən az olmayaraq) qiymətləndirmə ilə müəyyənləşdirilir (amortizasiya ayırmaları çıxılmaqla). Yenidənqiymətləndirmə tarixinə yigilmiş istənilən amortizasiya məbləği aktivin balans dəyərindən silinir və xalis dəyər yenidənqiymətləndirmə dəyərinə hesablanır. Qalan bütün əsas vəsaitlər ilkin dəyərləri amortizasiya ayırmaları çıxılmaqla əks etdirilir.

İlkin dəyər bu aktivlərin əldə edilməsi ilə birbaşa əlaqədar olan xərcləri nəzərdə tutur. İlkin dəyərə həmçinin valyuta ilə alınmış əsas vəsaitlərin hedcinqi üzrə kapitala keçirilən pul vəsaitlərinin axını üzrə mənfəət və zərərlər də daxil edilir.

Sonrakı xərclər aktivin balans dəyərinə yalnız o vaxt əlavə edilir və ya ayrıca aktiv kimi qəbul edilir ki, bu aktivlərlə əlaqədar olan gələcək iqtisadi səmərələr Şirkətə keçsin və düzgün qiymətləndirilə bilənsin. Qalan bütün cari təmir və istismar xərcləri o dövrün mənfəət və zərər haqqında hesabatında əks etdirilir ki, həmin dövrdə bu xərclər çəkilmişdir.

Torpaq və binaların yenidənqiymətləndirilməsi üzrə balans dəyərinin artması kapitalın tərkibində sair ehtiyatlar (rezervlər) hesabına aid edilir. Balans dəyərinin həmin aktiv üzrə əvvəlki yenidənqiymətləndirmə artımı həddləri daxilində azalması birbaşa kapitalın tərkibində ədalətli dəyər üzrə ehtiyatlar (rezervlər) hesabına aid edilir; balans dəyərinin qalan bütün azalmaları mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

Hər il aktivin yenidənqiymətləndirilmiş balans dəyəri əsasında hesablanmış amortizasiya ayırmaları (amortizasiya ayırmaları mənfəət və zərər haqqında hesabatda əks etdirilir) və aktivin ilkin balans dəyəri əsasında hesablanmış amortizasiya ayırmaları arasındaki fərq, ədalətli dəyər üzrə ehtiyat (rezerv) hesabından "Bölüşdürülməmiş mənfəət" hesabına keçirilir.

3.4. Amortizasiya

Torpaq üzrə amortizasiya ayırmaları hesablanmır. Digər əsas vəsaitlər üzrə amortizasiya azalan qalıq dəyəri metoduna, yəni əsas vəsaitlərin faydalı istismar müddəti ərzində aşağıdakı illik amortizasiya dərəcələrini tətbiq etməklə, aktivlərin qalıq dəyərinə və ya yenidənqiymətləndirilmiş dəyərinə vurmaqla həyata keçirilir. Faydalı istismar müddəti və ya illik amortizasiya dərəcələri aşağıdakı qaydada müəyyən edilir:

- binalar, tikintilər və qurğular - 7 %-dək;
- maşınlar və avadanlıq - 20%-dək;
- yüksək texnologiyalar məhsulu olan hesablama texnikası üzrə - 25%-dək;
- naqliyyat vasitələri - 25%-dək;
- geoloji-kəşfiyyat işlərinə və təbii ehtiyatların hasilatına hazırlıq işlərinə çəkilən xərclər-25%-dək
- qeyri-maddi aktivlər - istifadə müddəti məlum olmayanlar üçün 10%-dək, istifadə müddəti məlum olanlar üçün isə illər üzrə istifadə müddətinə mütənasib məbləğlərlə;
- digər əsas vəsaitlər - 20 %-dək;

Aktivlərin ləğvedilmə dəyərinə və onların faydalı istismar müddətinə vaxtaşırı yenidən baxılır və zərurət olduqda, hər bir hesabat dövrünə təshih edilir.

Əsas vəsaitlərin xaric olmasından mənfət və zərərlər bu əsas vəsaitlərin satışı ilə onların balans dəyərinin müqayisə edilməsi yolu ilə müəyyən edilir. Xaric olmalarдан mənfət və zərərlər mənfət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

3.5. Qeyri-maddi aktivlər

Qeyri-maddi aktivlər ilkin dəyərlə, yiğilmiş amortizasiya və hər hansı qiymətdəndüsmə üzrə zərər çıxılmaqla uçota alınır. Faydalı istifadə müddəti qeyri-müəyyən olan qeyri maddi aktivlər istisna olmaqla bütün digər qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası faydalı istifadə müddələri üzrə duzzət metodundan istifadə etməklə Mənfət və Zərər haqqında Hesabatda əks olunur. Kapitallaşdırılmış qeyri-maddi aktivlər üzrə sonrakı məsrəflər yalnız aid olduğu xüsusi aktivdə əks olunan galəcək iqtisadi səmərəni artırarsa kapitallaşdırılır. Lisenziyalar hər hansı bir fəaliyyət növünə dövlət orqanları tərəfindən verilən xüsusi icazələr təşkil edir və verildiyi faydalı xidmət müddəti ərzində bərabər çıxılmalar metoduna əsasən arnortizasiya olunur.

3.6. Aktivlərin qiymətdən düşməsi

Faydalı istismar müddəti müəyyən edilə bilinməyən aktivlər amortizasiya olunmur və hər il qiymətdən düşmə məqsədləri üçün testləşdirmə aparılır. Amortizasiya olunan aktivlər, əgər hər hansı bir hadisə və ya şəraitin dəyişməsi balans dəyərinin bu aktivlərin əvəzinin ödənilmə dəyərinin olmamasını göstərisə, hər dəfə qiymətdən düşmə məqsədləri üçün qiymətləndirilir. Qiymətdən düşmə zərəri aktivin balans dəyərinin onun əvəzinin ödənilmə dəyərindən artıq olan məbləğində tanınır. Əvvəzinin ödənilməsi dəyəri aşağıdakı iki meyarlardan daha böyük olan məbləğlərdən biridir:

Aktivlərin satışı üzrə xərclər çıxılmaqla ədalətli dəyər;

Istifadə edilmə dəyəri.

Aktivlərin qiymətdən düşməsi məqsədləri üçün aktivlər pul axımlarını eyniləşdirən qruplaşdırma qaydasında ən kiçik gruppala bölünürler.

3.7. İnvəstisiyalar

Publik Hüquqi Şəxs özünün invəstisiyalarını aşağıdakı şəkildə təsnifləşdirir:

Ödalətli dəyərin dəyişməsi mənfət və zərərlər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri;
Borc vəsaitləri və debitor borcları,

İnvəstisiyalar;

Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri

Təsnifləşdirmə invəstisiyaların hənsi məqsədlə alınmasından asılıdır. Rəhbərlik invəstisiyaların təsnifləşdirilməsinə onların ilkin tanınması zamanı müəyyən edir və hər bir hesabat tarixinə onları yenidən nəzərdən keçirir.

Ödalətli dəyərin dəyişməsi mənfət və zərərlər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri-Bu kateqoriya iki alt kateqoriyyaya bölünür: ticarət üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri və ilkin tanınmış ədalətli dəyərin dəyişməsi mənfət və zərərlər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri. Maliyyə aktivləri bu kateqoriyaya o zaman aid edilir ki, onlar yaxın galəcəkdə satış üçün nəzərdə tutulmuşdur və onlar rəhbərlik tərəfindən belə ifadə edilmişdir. Tərəmə maliyyə alətləri də həmçinin satış üçün nəzərdə tutulmuşdur və onlar rəhbərlik tərəfindən belə ifadə edilmişdir. Tərəmə maliyyə alətləri deyildirlər. Əgər bu aktivlər satış üçün nəzərdə tutulmuşlarsa və ya onların satılması balans hesabatı tarixindən bir ildən artıq olmayan müddətdə nəzərdə tutulmuşdursa, bu kateqoriyanın aktivləri qisamüddəti aktivlər kimi təsnifləşdirilirlər.

Borc vəsaitləri və debitor borcları-Borc vəsaitləri və debitor borcları təsbit edilmiş və ya müəyyən edilə bilən ödəmə müddəti olan və aktiv bazarda qiyməti təyin edilməyən (kotirovka olunmayan) qeyri-tərəmə maliyyə

aktivləridir. Onlar o vaxt yaranırlar ki, Publik Hüquqi Şəxs debitor borclarının satılması niyyəti olmadan pul vəsaitlərini, malları və xidmətləri birbaşa debitora təqdim edir. Belə borc vəsaitləri və debitor borcları dövriyyə aktivləri kimi təsnifləşdirilirlər və qısamüddətli aktivlərə aid edilirlər (əgər ödəmə müddəti mühasibat balansının tərtib edilmə tarixindən bir ilədək müddətdən artıq deyildirsə). Borc vəsaitləri və debitor borcları mühasibat balansında "Debitor borcları" maddəsinin tərkibində əks etdirilmişlər.

Ödəmə müddətinə qədər saxlanılmış (dayandırılmış) investisiyalar-Ödəmə müddətinə qədər saxlanılmış (dayandırılmış) investisiyalar təsbit edilmiş ödəmə müddəti olan elə qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir ki, onlarla münasibədə ödəniş m üddətinin çatmasına qədər Şirkətin onları saxlamağa qəti niyyəti və imkanı vardır. Hesabat dovründə Şirkətin bu kateqoriya üzrə heç bir investisiyası olmamışdır.

Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri-Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri bu kateqoriyada nəzərdə tutulmamış və ya digər kateqoriyalarda təsnifləşdirilməmiş qeyri-törəmə maliyyə alətləridir. Əgər rəhbərliyin bu aktivləri muhasibat balansının tərtib edilmə tarixindən bir ilədək müddətə satmaq niyyəti yoxdursa, onlar qeyri-dövriyyə aktivlərinə aid edilirlər və uzunmüddətli aktivlərin tərkibində əks etdirilirlər.

3.8. Ehtiyatlar

Ehtiyatlar faktiki maya dəyəri ilə əks etdirilir. Ehtiyatların maya dəyəri birinci satınalmaların qiyməti üzrə (FIFO metodu) hesablanır. Maya dəyərinə material xərcləri, istehsal işçilərinin əmək haqqı xərcləri, sair birbaşa xərclər, həmçinin inzibati xərclərin müvafiq hissəsi daxil edilir. Ehtiyatların dəyərinə, bu xammal və material ehtiyatlarının əldə edilməsi ilə bağlı olan və müvafiq pul axımının hedcinqləşdirilməsi alətləri üzrə mənsəət və zərərlər hesabından keçirilmiş zərərlər daxil edilir.

3.9. Alıcılar və sifarişçilərin debitor borcları

Alıcılar və sifarişçilərlə hesablaşmalar ilkin olaraq ədalətli dəyər üzrə əks etdirilir. Sonradan isə qiymətdən düşmə ehtiyatlarının (rezervlərinin) yaradılması metodu ilə amortizasiya olunmuş dəyər ilə uçota alınır. Alıcılar və sifarişçilərin debitor borcları üzrə qiymətdən düşmə ehtiyatları (rezervləri) o halda yaradılır ki, elə obyektiv sübutlar mövcuddur ki, Publik Hüquqi Şəxs tərəfindən ilkin maliyyəlaşmə nöticəsində yaranmış bütün debitor borclarının yiğilması mümkün deyildir və ya bütün debitor borclarının ödənilməsi mümkünəzədədir. Ehtiyatların (rezervlərin) məbləği aktivin balans dəyəri ilə pul vəsaitləri axımının effektiv faiz dərəcəsi üzrə alınan fərz edilən diskontlaşdırılmış dəyər arasındakı fərqlidir. Ehtiyatların (rezervlərin) yaradılması və ya dəyişməsi mənsəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

3.10. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri asanlıqla müəyyən nağd pul məbləğinə çevrilə bilən və dəyəri cuzzi dəyişikliklərə məruz qalan maddələrdir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri maddəsində kassada olan nağd pul vəsaitləri, yolda olan pul köçürmələri, bank hesablaşma hesabları, digər tələbli bank hesabları, pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, bank overdraftları və ödənilmə müddəti üç aydan artıq olmayan digər yüksək lикvidli investisiyalar əks etdirilir. Mühasibat balansında bank overdraftları qısamüddətli öhdəliklərin tərkibində qısamüddətli faiz xərcləri yaranan öhdəliklər maddəsi üzrə əks etdirilir.

3.11. Təsisçi kapital

Təsisçi payı kapital kimi təsnifləşdirilir.

3.12. Kreditlər və borclar

Kreditlər və borclar ilkin olaraq sövdələşmənin aparılmasına çəkilən xərclər çıxılmaqla, ədalətli dəyər üzrə tanınır.

Konvertasiya olunan istiqrazların öhdəliklərə aid olan hissəsinin ədalətli dəyəri konvertasiya olunmayan istiqazlara ekvivalent bazar faiz dərəcəsi tətbiq edilməklə müəyyən olunur. Bu məbləğ konvertasiyada ləğv olunma müddətinə və istiqrazların ödənmə müddətinin çatması müddətinə qədər amortizasiya ya olunan öhdəliyin dəyəri kimi əks etdirilir. Alınmış qalan vəsaitlər konvertasiyaya opsiyon kimi mənsəət vergisi effekti çıxılmaqla kapitala əlavə edilir.

Kreditlər və borclar, Publik Hüquqi Şəxs tərəfindən bu öhdəliklərin ödənilmə müddətinin mühasibat balansının tərtib edilmə müddətinədək ən azı bir ildən artıq olan müddətə ödəniləcəyi barədə şərtsiz hüququ olmasına halları istisna olmaqla, qısamüddətli öhdəliklər kimi təsnifləşdirilir.

3.13. Mənfəət vergisi

Mənfəət vergisi hazırkı maliyyə hesabatlarında balans tarixinə Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan qanunvericiliyinə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarət olub, mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınır. Lakin, həmin və ya başqa dövrə bilavasitə kapital hesablarında qeydə alınan əməliyyatlara aid olan vergilər bilavasitə kapital hesablarında qeydə alınır.

Cari mənfəət vergisi, cari və ya əvvəl ki dövrlər üzrə vergi yə cəlbənilən və ya zərər ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq (əvəzləşdiriləcək) məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər, maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim edilməsindən əvvəl təsdiqləndiyi halda təxminini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və digər əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi üzrə ehtiyat (rezerv) öhdəliklər metodu istifadə edilməklə tam həcmidə yaradılır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi, aktivlərin və öhdəliklərin vergitutma bazası ilə onların maliyyə hesabatlarında əks etdirilmiş balans dəyeri arasında meydana çıxan bütün zaman farqları üzrə müəyyən edilir. Lakin, təxirə salınmış mənfəət vergisi, aktivlərin və ya öhdəliklərini lkin tanınması zamanı meydana çıxırsa, o halda təxirə salınmış mənfəət vergisi uçotda əks etdirilmir (əgər, sövdəleşmənin həyata keçirildiyi anda nə mühasibat mənfəətinə, nə də vergi yə cəlb edilən mənfəətə təsir etməyən biznesin birləşdirilməsi ilə əlaqədar deyildirsə). Təxirə salınmış mənfəət vergisi mühasibat balansının tərtib edilmə tarixinə qüvvədə olan Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində müəyyən edilmiş vergi dərəcələrinə müvafiq olaraq hesablanır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri o zaman tanınır ki, gələcəkdə zaman fər ləri məbləğində azaldıla biləcək vergiyə cəlb ediləsi mənfəət əldə edilməsi ehtimalı vardır.

3.14. Qarşıdakı xərclər və ödənişlər üzrə ehtiyatlar (rezervlər)

Ətraf mühitin bərpə olunmasına, restrukturizasiyaya və məhkəmə çəkişmələrinə ehtiyatlar (rezervlər) o zaman yaradılır ki:

Publik Hüquqi Şəxs keçmiş dövrlərdə baş vermiş hadisələr nəticəsində hər hansı hüquqi öhdəliklər daşıyır və ya könüllü surətdə öz üzərinə əmənəvi öhdəliklər qəbul etmişdir;

-Ehtimallar vardır ki, bu öhdəliklərin səhmana salınması üçün pul vəsaitlərinin axını labüddür;

Bu öhdəliklərin məbləği etibarlı surətdə hesablanır bilir.

Restrukturizasiya xərcləri üzrə ehtiyatlara icarə müqavilələrinin vaxtından əvvəl ləğv edilməsinə görə cərimə sanksiyaları və işçilərə ödənilən işdən çıxma müavinətləri daxildir. Gələcək dövrlərin əməliyyat zərərləri üzrə ehtiyatlar yaradılmışdır.

3.15. Gəlirin tanınması

Gəlir satılmış mal, iş və xidmətlərin ədaləti dəyeri i lə (əlavə dəyər vergisi çıxılmaqla) tanınır. Satışdan gəlir aşağıdakı qaydada tanınır:

Xidmətlərin göstərilməsindən gəlirlər -Xidmətlərin göstərilməsindən gəlirlər o hesabat dövründə aid edilir ki, bu xidmətlər göstərilmüşdir və xidmət göstərilməsi üzrə konkret sövdəleşmənin tələbləri başa çatdırılmışdır. Konkret sövdəleşmənin tələblərinin başa çatdırı lması dərəcəsi faktiki göstəri lmiş xidmətlərin həcmimin sövdəleşmə üzrə göstəriləcək xidmətlərin ümumi həcmindəki payı kimi qiymətləndirilir.

Faiz gəlirləri-faiz gəlirləri faktiki əldə edildi iyи dövrə gəlir kimi tanınır.

Dividend gəlirləri -dividend gəlirləri o zaman tanınır ki, səhmdarların mənfəət əldə etmək hüququ müəyyən olunmuşdur.

3.16. İcarə

Mülkiyyət hüququndan irəli gələn risklərin və səmərələrin əhəmiyyətli hissəsinin icarəyə verəndə qalması hallarındaki icarə, əməliyyat icarəsi kimi təsnifləşdirilir. Əməliyyat icarəsi müqaviləsi üzrə ödənişlər bütün icarə müddəti üzrə bərabər hissələrə bölünməklə, mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

4. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi

4.1. Maliyyə risklərinin faktorları

Publik Hüquqi Şəxsin fəaliyyəti bir sıra maliyyə risklərinə meyillidir: bazar riski (valyuta riskləri, faiz dərəcələrinin dəyişməsinin ədaləti dəyər təsiri riski və qiymət daxi l olmaqla); kredit riski; likvidlik riski və faiz dərəcələrinin dəyişməsinin pul vəsaitləri axımına təsiri riski. Publik Hüquqi Şəxsin risklərin idarə olunması üzrə programı, maliyyə risklərinin qabaqcadan müəyyən edilə bilinməməsi amilinə cəmləşdirilmişdir (fokusuna

yügilmişdir) ve Publik Hıquqi Şəxsin fəaliyyətinin maliyyə nəticələri nə potensial əlverişsiz təsirinin minimallaşdırılmasına yönəldilmişdir. Publik Hıquqi Şəxs müəyyən risklərin hedcinqılıqlaşdırılması üçün törema maliyyə alatlarından istifadə edir.

(a) Bazar riski, Valyuta riski -Publik Hüquqi Şəxs beynəlxalq iqtisadi əlaqələrə malikdir və ona görə də, xarici valyuta kurslarının (asəsən, ABŞ dolları, avro, Rus rublu və s.) dəyişməsindən valyuta risklərinə meyilliidir. Gələcək kommersiya səvdəlaşmaları, tanınmış aktivlər və ohdəliklər, həmçinin xarici şirkətlərə netto-investisiyalara münasi bətdə mübadilə kurslarının dəyişməsi riski.

(ii) Qiymət riski- PUBLİK HÜQUQI ŞƏXS göstərdiyi xidmətlər üzrə qiymət riskinə mübtəla deyildir. Analoji xidmətlər bazarında faktiki rəqəbatın olmaması buna əsas verir.

Kredit riski- Pùlik Hüquqı Şəxs əhəmiyyətli kredit risklərinə mübtəla deyildir. Törəmə alətlərlə səvdəlaşmalar və pul əməliyyatları yalnız yüksək ödəmə qabiliyyəti olan maliyyə institutları ilə aparılır. Şirkət tərəfindən heç bir istisnaya yol vermədən bütün maliyyə institutları üçün kredit riskini məhdudlaşdırın prosedurlar işlənmişdir.

Likvidlik riski/Likvidlik riskinin ehtiyatlıla idarə ediləsi pul vəsaitləri və dövriyyədə olan qiymətlə kağızların kifayət qədər həcmində saxlanmasını, açılmış kredit xəttləri vəsitosilə adekvat maliyyələşmə imkanlarını və ortaya çıxı biləcək disbalans hallerində operativ idarəetmə imkanlarını nəzərdə tutur.

Faiz dərəcəsinin dayışməsinin pul vəsaitləri axınına və ədalətli dəyərə təsiri riski-Publik Hüquqı Şəxs faiz gəliri gatırən əhəmiyyətli məbləğdə aktivlərə malik olduğundan, mənşət və pul vəsaitlərinin əməliyyat axınları, asasən həzar faiz dərəcələrinin dayışmasından asılıdır.

4.2. Törəmə maliyyə alətləri və hedging amalıyatları

42. Tərəmə maliyyə alətləri və hedcinq əməkayaları
Tərəmə maliyyə alətləri müvafiq sövdələşənlərin (kontraktların) bağlanma tarixinə ilkən balans dəyəri ilə uçota alınır; sonradan ədalətli dəyərə yenidən qiymətləndirilmə tələb edilir. Bu qaydada müəyyən edilmiş gəlirlər və zərərlər maliyyə alətlərinin hedcinq alıcı kimi təmsil olunmasından asılıdır.

Ödälaltı dəyərin hedcinqləşdirilməsi-Publik Huquqi Şəxs tərəfindən pul vəsaitləri axımının hedcinqləşdirilməsi aləti kimi təsniləşdirilən tərəmə alətlərin ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənsəət və zərərlər haqqında hesabatda hedcinqləşmə riskini aid olan hedcinqləşdirilən maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəvərinin dəyişməsi ilə birlikdə eks etdirilir.

Pul vəsaitləri axınının hedcinqləşdirilməsi-Publik Hüquqi Şəxs tərəfindən pul vəsaitləri axınının hedcinqləşdirilməsi aləti kimi təsniləşdirilən törəmə alətinin ədalətli dəyərinin dəyişməsinin effektiv hissəsi kapitalın tərkibində tanımır (bu dəyişmənin effektiv olmayan hissəsi mənşət və zərər haqqında hesabatda eks etdirilir).

Xüsusi hedcinqləşdirmə əməliyyatı üçotu tətbiq edilməyən törəmə alətlər
Bir sırə maliyyə alətləri xüsusi hedcinqləşdirmə əməliyyatı üçotu qaydalarına aid edilmişdir. Hedcinqləşdirmə əməliyyatları tətbiq edilməyən maliyyə alətlərinin dəyərinin dəyişməsi birbaşa mənşət və zərərlər haqqında besshəbatda əks etdirilir.

5. Həcət sivasatının tətbiqi zamanı ahamiyətli mühasibat təxminləri və fərziyyələri

5. Uçot siyasatının tətbiqi zamanı Əməkyyatlı məhsabat təminatı, əməkyyatlı məhsabat təminatı
Publik Hüquqi Şəxs növbəti maliyyə ili ərzində hesabatlarda eks etdirilən aktiv və öhdəliklərin məbləğinə
təsir göstərən təxminlər və fərziyyələr irəli sürür. Həmin təxminlər və fərziyyələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin
təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraita uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək
hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edir. Uçot siyasatının tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşəkar
mülahizələr və fərziyyələr irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında eks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən
peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə əhəmiyyətli duzalışların
edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılardır:

5.1 Müstari debitor borçlarının dəyərsizləşməsi üzrə zərərlər

S.1.Müştəri debitor borclarının təxmini
Gələcək pul vəsaitləri hərəkatının məbləğini və müddətimi təxmin edərkən istifadə edilən metodologiya və mülahizələr, təxminni və həqiqi zərərlər arasındaki hər hansı fərqi azaltmaq məqsədilə müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

5.2. Binaların venidən qiymətləndirilməsi

5.2. Binaların yenidən qiymətləndirilməsi — Publik Hüquqi Səxsin balansında olan bina yenidən qiymətləndirilməsi aparılmışdır.

5.3 Vergi qanunuvericiliyi

53. Vergi qanunvericiliyi:
Azərbaycan Respublikasının vergi, sosial siyorta, valyuta və gömrük qanunvericiliyi mühüməti şəhərə maruz qalır.

"İşgələzçilik Evin İdarəcəməsi" Födülük Mənzili

Mənasınadır

4.1 Binalar, məşən və avadanlıqlar, Nəqliyyat vasitələri, İstehsalat alətləri və təsərrüfat inventarları, Kitabxana fondu, Qeyri-maddi aktivlər.

	Binalar	Məşən və avadanlıqlar	Nəqliyyat vasitələri	İstehsalat alətləri və təs. inventar	Kitabxana fondu	Qeyri-maddi aktivlər	Cəmi
01.01.2020-ci il tarixinə ikiin dəyəri	9 783 039,04	2 964 755,77	48 077,41	310 677,78	7 916,00	8 710,00	13 123 176,00
01.01.2020-yıghılmış amortizasiya	-11 626,41	-460 742,17	-37 449,65	-104 031,77	0,00	0,00	-613 850,00
01.01.2020-ci il tarixinə balans dəyəri	9 794 665,45	3 425 497,94	85 521,06	414 709,55	7 916,00	8 710,00	13 737 026,00
Daxilolma (2020-ci il)		963 480,00	52 700,00		440,00		1 016 620,00
Xarıcolma (2020-ci il)	-9 783 039,00	-2 610 072,03	-48 077,41	-313 093,78			-12 754 282,22
Yenidən qiymətləndirmə	10 013 425,42	2 152 983,00	27 650,00	178 686,00			12 372 744,42
31.12.2020-ci il tarixinə illiik amortizasiya	-286 153,42	-39 929,10	-6 783,00	-51 723,46			-384 588,98
31 Dekabr 2020-ci il tarixinə balans dəyəri	9 715 645,63	2 970 475,47	36 117,35	20 514,77	8 356,00	8 710,00	12 759 819,22
31.12.2020-ci il tarixinə yıghılmış amortizasiya	-297 779,83	-500 671,27	-44 232,65	-155 755,23	0,00	0,00	-998 438,98
01.01.2021-ci il tarixinə ikiin dəyəri	10 013 425,46	3 471 146,74	80 350,00	176 270,00	8 356,00	8 710,00	13 758 258,20
01.01.2021-ci il tarixinə yıghılmış amortizasiya	-297 779,83	-500 671,27	-44 232,65	-155 755,23	0,00	0,00	-998 438,98
01.01.2021-ci il tarixinə balans dəyəri	9 715 645,63	2 970 475,47	36 117,35	20 514,77	8 356,00	8 710,00	12 759 819,22
Daxilolma (2021-ci il)		294 497,25		2 536,57			297 033,82
Xarıcolma (2021-ci il)	-113 400,00	-150,00	-440,00				-113 990,00
31.12.2021-ci il tarixinə illiik amortizasiya	-485 782,28	-409 704,45	-5 395,10	-5 652,84	0,00	-871,00	-906 534,67
31 Dekabr 2021-ci il tarixinə balans dəyəri	9 229 863,35	2 741 868,27	30 572,25	16 958,51	8 356,00	7 839,00	12 027 618,37
31.12.2021-ci il tarixinə ikiin dəyəri	10 013 425,46	3 652 243,99	80 200,00	178 366,57	8 356,00	8 710,00	13 941 302,02
31.12.2021-ci il tarixinə yıghılmış amortizasiya	-783 562,11	-910 375,72	-49 627,75	-161 408,07	0,00	-871,00	-1 905 844,65
31.12.2021-ci il tarixinə balans dəyəri	9 229 863,35	2 741 868,27	30 572,25	16 958,51	8 356,00	7 839,00	12 035 457,37

12 mart 2022-ci il tarixinde Rəhbərliyim adından imzalanmış və buraxılış uşaq tasdiqlənmişdir.

Əhsin Bəbək oğlu Telai
Maliyyə və Məhasibat ucotu şöbəsinin müdürü v.m.e

MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR
31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNĐƏ TAMAMLANAN İL ÜZRƏ
(Azərbaycan Manati ilə)

15. Şərti Öhdəliklər

Məhkəmə prosedurları. Vaxtaşırı olaraq və adı fəaliyyət gedişində Publik Hüquqi Şəxsə qarşı irəli sürülsə bilər. Təşkilatın Rəhbərliyi öz təxminlərinə, daxili və kənar peşəkarların məsləhətlərinə əsasən hesab edir ki, bu iddialarla bağlı heç bir əhəmiyyətli zərər baş verməyəcəkdir və müvafiq olaraq hazırkı maliyyə hesabatlarında hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergi qanunvericiliyi. Publik Hüquqi Şəxsin fəaliyyət göstərdiyi Azərbaycan Respublikasında tətbiq edilən vergi, valyuta və gəmrük qanunvericiliyində davamlı islahatlar aparılması səbəbindən bu sahə müxtalif şəhərlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə məruz qalır. Publik Hüquqi Şəxsin rəhbərliyinin işgülzər fəaliyyətinə dair rəyi, bəzən vergi orqanlarının rəyi ilə üst-üstə duşməyə bilər. Müəyyən əməliyyat məsələlərinə vergi orqanları tərəfindən etiraz edilərsə, Publik Hüquqi Şəxsin hazırkı və keçmiş əməliyyatlarına cərimələr tətbiq edilə bilər. 31 dekabr 2016-cı il tarixində tamamlanan maliyyə ilindən başlayaraq vergi orqanları tərəfindən vergi ödəyicisinin son üç təqvim ilindən çox olmayan fəaliyyəti yoxlanıla bilər. Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin bu maddəsi irəliyə dönmülu olaraq tətbiq edilir, yəni 2016-cı ildən əvvəlki maliyyə illərinə aid edilmir. Qanunvericiliklə müəyyən olunmuş xususi hallarda yoxlama daha artıq dövrləri əhatə edə bilər. **Rəhbərlik hesab edir ki, onun tərəfindən müvafiq qanunvericiliyin şəhəri düzgündür və vergi, xarici valyuta və gəmrükli bağlı Public Hüquqi Şəxsin mövqeləri qorunacaqdır.** Müvafiq olaraq, 31 dekabr 2021-ci il tarixinə potensial vergi öhdəlikləri üzrə hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

Kapital məsrəfləri ilə bağlı öhdəliklər. 31 dekabr 2021-cu il tarixinə Publik Hüquqi Şəxsin kapital məsrəfləri ilə bağlı əhəmiyyətli öhdəlikləri olmamışdır.

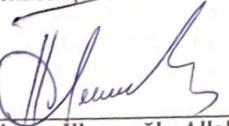
Əməliyyat lizinqi ilə bağlı öhdəliklər. 31 dekabr 2021-ci il tarixinə Publik Hüquqi Şəxsinin ləğv oluna bilməyən əməliyyat lizinq müqaviləsi üzrə əhəmiyyətli öhdəlikləri olmamışdır.

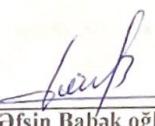
16. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Hazırkı maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, tərəflərdən biri digərinə nəzarət edə bilsin, onunla eyni qrupun nəzarəti altında olsun və ya maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı məsələlər üzrə qərar qəbul edərkən ona təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər arasında münasibətləri nəzərə alarkən həmin münasibətlərin hüquqi formasına deyil, iqtisadi məzmununa diqqət yetirilir.

17. Hesabat Dövründən Sonrakı Hadisələr

Hesabat tarixindən sonar maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsir edə biləcək hadisələr baş verməmişdir.

Elmar Ilham oğlu Allahverdiyev
İdarə Heyətinin Sədri

Əfşin Babək oğlu Təlai
Maliyyə və Mühəsibat uçotu şöbəsinin müdürü v.m.i.e

